

ОД ИСТОГ АУТОРА

ЗАНИМЉИВИ БУКВАР

ОТКАЧЕНА ШКОЛА 5

ПАРТИЗАН – МОЈ ФУДБАЛСКИ КЛУБ

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА – МОЈ ФУДБАЛСКИ КЛУБ

БОЈАН
ЉУБЕНОВИЋ

ТАЈНЕ
ДЕДИНОГ
КОФЕРА

Илустровала
Марина Веселиновић

■ Laguna ■

Copyright © 2022, Бојан Љубеновић
Copyright © 2022 овог издања, ЛАГУНА

**ТАЈНЕ
ДЕДИНОГ
КОФЕРА**

Успомени на Бранка Ђојића

Садржај

РАСПУСТ	.11
ЈАБУКОВО	.19
ЦВЕТКО	.34
НАДИМАК	.49
БРИТВА	.78
ВУЧИНА	.96
ЦОКУЛЕ	109
ПАРИЗ	128
Белешка о аутору	157

РАСПУСТ

Огњен је истрчао из школе попут олује. Прескочио је последња три степеника и стопалима гласно треснуо о бетон. Онда је високо подигао руке као боксер који је победио у мечу за титулу светског шампиона.

Летњи распуст! Коначно!

Сунце, које је већ било високо, заголицало му је очи, па је једну руку ставио на чело, а другом, у којој је чврсто држао ђачку књижицу, махао је мами и тати који су га чекали код паркираног аутомобила.

– Одличан! – похвалио се гласно. – Све петице!

Лица његових родитеља озарио је осмех, одмах су му пошли у сусрет и загрлили га.

– Браво сине! – рекла је мама, којој су у углу очију цаκлиле сузе.

– Поносни смо на тебе – рекао је тата и пружио му руку.

Обоје су били довољно опрезни да га не љубе у школском дворишту. Само би му још фалило да другари виде како се мази с мамом и татом.

– Кад крећемо на море? – питао је нестрпљиво. – Не заборавите да сте ми обећали даску за веслање ако будем одличан!

Огњенови родитељи су хитро разменили погледе, а на лицима им се појавила сенка бриге. Или је то само сунце зашло иза облака?

– Наравно да нисмо заборавили – прошаптала је мама.

– Поздрави се с другарима па идемо – рекао је тата.

Огњен се измигољио из њиховог загрљаја и кренуо ка својим другарима из одељења који су окупљени у велику групу весело чаврљали. Неће се видети дуже од два месеца па треба лепо да се опросте.

Пре него што им се придружио, дечак је још једном погледао ка својим родитељима.

Нешто у њиховом понашању му се није свидело, али није могао да докучи шта.

* * *

– Како то мислите, нећемо ићи на море? – питао је Огњен своје родитеље док су седели за трпезаријским столом.

– Овог лета нећемо – рекла је мама тихо, помало оборене главе.

– Шалите се, зар не? Само да знате, данас није Први април!

Отац је ћутке лупкао виљушком по тањиру. Ручак је почео одавно, а он скоро да није узео ни залогаш. Откад су ушли у кола, није проговорио ни реч.

– Није шала – рекао је озбиљним гласом. – Мама и ја имамо великих проблема на послу. Наша фирма је запала у тешкоће. Читавог лета мораћемо вредно да радимо како бисмо је спасли од пропасти...

Огњену ништа није било јасно. Од најранијег детињства је с мамом и татом ишао на море. Одседали су у лепим хотелима и сјајно се проводили. Прошле године је положио курс рођења, а ове је планирао да научи да весла на дасци.

Шта је сад ово? Како фирма може да пропадне? Могу да пропадну новчићи кроз поцепан џеп, али фирма... то још није чуо.

Онда му је пала на ум спасоносна идеја.

– Имам ја у касици нешто новца! – рекао је. – Чувао сам од рођендана. Узећемо моју уштеђевину и ићи на море!

Мама га је привукла у загрљај и пољубила.

– То ни изблиза није довољно. Али ипак, хвала ти на понуди.

– Онда ћемо новац узети од тета Бојане! – није одустајао дечак.

– Како то мислиш? – питао је тата.

– Лепо! Тета Бојана ради у банци. А тамо има много пара, замолићемо за позајмицу.

Мама и тата су се благо насмејали.

– Већ смо узели кредит да бисмо спасли фирму – рекао је тата. – Више не смемо позајмљивати.

Огњен је хитро устао са столице и клиснуо ка дечјој соби. Тамо је неко време разгледао своју имовину. Можда би могао да прода рекет за стони тенис? Или

дрес Барселоне? Стари таблет? Хм, да ли би то било довољно за пут на море? Иако никада ништа није продао и о вредности новца знао тек помало, дечак је у то посумњао. Међутим, ако би продао свој нови телефон, то би већ било нешто. Али какво је то летовање без телефона, не, то не долази у обзир!

На крају се остао без идеја и вратио се у кухињу.

– А шта ћу ја да радим док ви читавог лета будете на послу? – питао је.

Мама и тата су се опет кришом погледали.

То му се уопште није допадало.

Иза тог погледа увек следи нека лоша вест.

* * *

– Хоћемо ли ми сада бити сиромашни?

Огњен је седео на задњем седишту аутомобила када је својим родитељима поставио ово питање. Већ су се два сата возили и готово уопште нису разговарали. Иза њих је била тешка ноћ, пуна горчине и притајеног страха. Чак је и музика која је извирала из звучника била помало тужна.

– Нећемо – одговорио је кратко тата не скидајући поглед са друма.

– Па шта и ако будемо – рекла је мама. – Није срамота бити сиромашан. Ја сам, на пример, кроз читаве студије носила једне патике. А ипак сам завршила факултет.

– А колико ти имаш пари патика? – опет се јавио тата.

Огњен се замислио.

– Три. Или четири, не знам тачно...

– Ето видиш! – насмејала се мама.

– Значи, нећемо бити гладни?

Огњенов тата је само на тренутак обе руке скинуо са волана и подигао их увис.

– Видиш ове руке?

– Видим – рекао је дечак.

– Док год је човек здрав и док има вредне руке, не може да буде гладан. Запамти то.

– Тата је у праву – сложила се и мама. – Не брини, за твоје омиљене штрудле с маком увек ћемо имати новца.

Огњен се насмешио и малчице му је било лакше. Али само малчице. Јер га је морила једна много већа брига.

– Тата, можеш ли на првој раскрсници да окренеш аутомобил и да се вратимо у Београд. Знаш да ми се не иде...

Мама се опет окренула ка њему и значајно подигла прст.

– То смо синоћ већ расправили. Распуст ћеш про-вести код баке и деке на селу!

– Али обећавам да вам нећу сметати! Ево, сам ћу ићи у продавницу и сређивати своју собу...

– А шта ћеш јести? Ко ће бринути о теби док ми будемо у канцеларији?

– Не морате бринути о мени, ја сам већ велик! – покушао је Огњен још једном.

– Толико си велик да си прошле недеље отворио врата достављачу пице и увео га у своју собу да играте игрице – подсетио га је тата.

– Ако је уопште био достављач пице – прекорела га је и мама.

– Био је! Сав је мирисао на сир! – није се дао дечак.
– Уосталом, требало ми је друштво за игрицу!

Мама је само преврнула очима, а тата наставио:

– А шта да је био неки лопов?

Огњен је одмахнуо главом.

– Није изгледао као лопов!

– А како изгледа лопов? – тата није одустајао.

Огњен се на тренутак замислио. Стварно, како изгледа лопов? Никад није видео ниједног па није знао.

– Непознатима се никада не отварају врата – рекла је мама. – Зато ћеш распуст провести на селу. Бићеш у природи, научићеш нове игре и упознати другаре. Нова пријатељства су увек узбудљива.

– Ја имам сасвим довољно пријатеља, не требају ми нови!

– Сем тога, бака и дека су врло срећни што ћеш два месеца провести с њима.

Бака и дека. Огњен их је волео, наравно, али их је виђао тек неколико пута годишње. Бака Босиљка је била мила и имала топле руке, којима је волела да га грли, али дека... Дека Гвозден је био прави грмаљ, густе седе косе и истих таквих бркова. Кад би раширио своје огромне, жуљевите руке лично је на стари, чворновати храст. Огњен се не сећа кад га је тај мргудасти човек икад помиловао, али добро памти његов снажни стисак руке и продорне, строге очи.

– Понео си телефон па ће ти бити као код куће. Сем што ћеш у селу имати чист, планински ваздух и здраву храну – бодрила га је мама.

– Ја сам одрастао у том селу и могу ти рећи да тамо ништа не недостаје – допунио је тата.

„Твом селу недостаје море“, помислио је Огњен и склупчао се на задњем седишту. Био је љут и нерасположен и хтео је да то свима стави до знања.

Њихов аутомобил је већ почео да се успиње уским, израђаваним путем, а свеж ваздух да улази кроз полуотворене прозоре. Можда је баш он кривац што је дечак убрзо заспао.

ЈАБУКОВО

– Јабуково! – викнуо је изненада тата и Огњен се нагло пренуо из сна.

– Преплашио си Огњена! – укорила га је мама.

– Погледајте ову дивоту! – задивљено је рекао тата, успоравајући ауто. – Огњене, види како нам је лепа земља!

Огњен је невољно отворио очи. Таман је почео да сања како на дасци језди по мору кад га је прекинуо татин узбуђени глас. Уместо морског плаветнила, заплуснуло га је море зеленила. Ливаде, шумарци, пашњаци, растиње... све је било зелено!

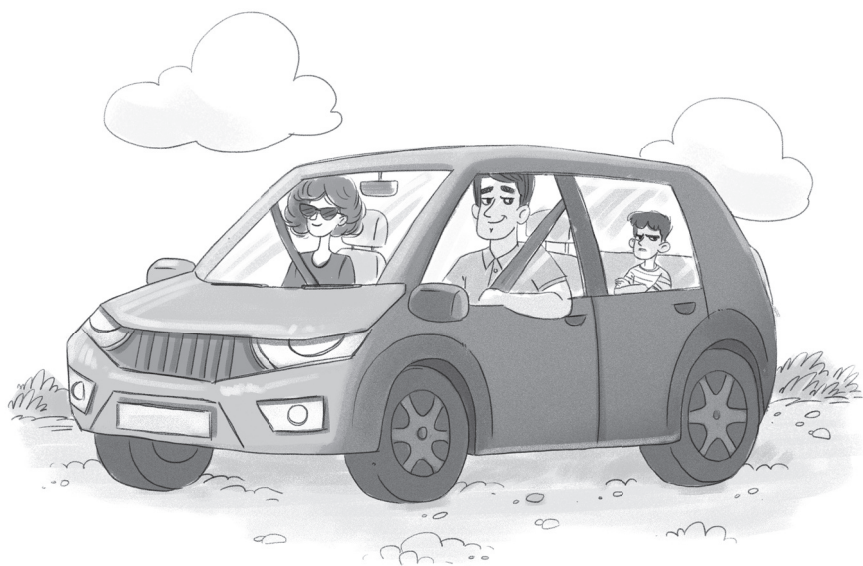
– Ено малињака! – рекао је тата, показујући на некакво жбуње крај пута, наравно зелене боје.

– Огњен воли малине – приметила је мама. – Зар не?

Дечак је једва приметно климнуо главом.

– Волим – рекао је тихо.

– Читаво брдо је прекривено њима. Погледај оне људе, то су берачи малина. Беру их пажљиво и слажу у гајдице. Неке од њих ће стићи и на нашу пијацу.

И заиста, из густих малињака назирали су се вредни берачи. Сваки је носио качкет или шешир да би се заштитио од јаког сунца. Рукама црвеним од малина су махнули дошљацима у великом, белом аутомобилу.

– Срећан вам рад! – довикнуо је тата кроз отворен прозор, широко се осмехујући. Чим се приближио свом селу, његово нерасположење нестало је попут јутарње магле. Био је поносан на лепоту свог родног краја.

– Ово десно је плантажа јабука – рекао је једнако одушевљено. – Погледајте како су велике и сочне!

Пола у шали, а пола у збиљи, мама га је укорила:

– Само ти гледај куд возиш, а ми ћемо разгледати околину!

И стварно, с њихове десне стране налазио се огроман воћњак јабука. Стабла су била посађена на једнакој удаљености, тачно једно иза другог, тако да су личила на ђаке поређане у врсту.

„Овако ми изгледамо кад имамо физичко“, помислио је Огњен, замишљајући себе и своје другаре у спортској сали и несвесно се насмешио. Још пре него што су јутрос пошли на пут чврсто се зарекао да ће бојкотовати сваки разлог за добро расположење, али га је радозналост савладала.

– А чему служи ова црна мрежа изнад дрвећа? – питао је полугласно.

– То је заштита од временских неприлика. Мрежа брани воћњак од градоносних облака – опет се први јавио тата.

– Да нема ње, ледене куглице повредиле би воћке и овако лепих јабука не би било – допунила је мама.

– Значи, нешто попут огромног кишобрана – закључио је Огњен и наједном му је вода пошла на уста. Зреле, црвене јабуке су се попут новогодишњих лампиона назирале испод богатих крошњи и мамиле га.

– Бака и дека имају много јабука. Чим дођемо, пробаћеш их – рекла је мама приметивши његову жељу.

– Јабуке су најздравије воће – био је убеђен тата.

Њихов аутомобил снажно је грабио без муке се успињући вијугавим, трузкавим путем. Понекад би га хрстова и букова стабла потпуно наткрила па би изгледало као да су ушли у природни тунел у који се сунчеви зраци тек с муком пробијају.

„Не бих волео да се овде затекнем сам“, помислио је Огњен, најевживши се.

– Хоћемо ли да се зауставимо код видиковца? – питала је мама.

– Наравно! – спремно је одговорио тата.

Огњен је добро познавао то место. Сваки пут кад би долазили у посету баки и деки зауставили би се на видиковцу са ког се пружао одличан поглед на цело село.

– Само још ова кривина и ево нас! – рекао је тата и пажљиво скренуо с пута.

– Зар баш морамо? – питао је Огњен, који није баш делио одушевљење крајоликом. Да се испод налази море или бар какво језеро, искочио би из аутомобила попут мунгоса, овако је тек безвољно откопчао сигурносни појас и отворио врата.

– Јабуково! Најлепше село на свету! – рекао је његов отац показујући руком на призор испод себе.